

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 185 | Tarih 1-7 Ocak, 2024

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 7 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

2 Ocak: Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla meslekten ihraç edilen ve ardından hapis cezasına çarptırılan eski polis memuru Osman Hacısalihoğlu kanser nedeniyle hayatını kaybetti.

5 Ocak: Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu gerekçesiyle hapis cezasına çarptırılan inşaat teknisyeni Hüseyin Geçmek, hapishanede bulunduğu sırada başlayan ve yayılan pankreas kanseri nedeniyle Cuma günü hayatını kaybetti.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve

Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

3 Ocak: HalkTV'den Seyhan Avşar'ın "Yargıda 2. Zindaştı Girişimi Nasıl Önlendi? Tekerlekli Sandalyedeki Baron Yerinde Oturmuyor" başlıklı haberine İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

4 Ocak: Türkiye'nin en popüler sosyal medya sitelerinden biri olan Ekşi Sözlük, geçtiğimiz yıl Telekomünikasyon Kurumu tarafından erişim engeli getirilen okuyucularının erişimini engellemek amacıyla mobil uygulama dağıtım platformlarından kaldırıldı.

5 Ocak: Tanınmış bir gazeteci olan Fatih Altaylı hakkında, hafta başında İslam bayrağı taşıyan bir protestocuyu yumruklayan bir üniversite öğrencisini desteklediği iddia edilen sözleri nedeniyle suçluymu övmek suçlamasıyla başlatılan soruşturma kapsamında yurt dışına çıkış yasağı konuldu.

5 Ocak: Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği, Adalet Bakan Yardımcısı Ramazan Can'ın 'görevde yükselme' sınavı için gelen 'torpil' taleplerini tek tek yanıtlayıp kendi personeline yönlendirirken kameralara yakalanmasıyla ilgili en az 3 haberin kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle engellenmesine ve silinmesine karar verdi.

5 Ocak: Erzurum'da Atatürk'e hakaret ettiği gerekçesiyle tutuklanan dönerci Mustafa Atmaca'nın verem olduğu gerekçesiyle serbest bırakıldığı iddiasına ilişkin en az 3 habere Erzurum 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

5 Ocak: Mardin'de bir hâkimin beş polis aracıyla okula gelerek öğretmen eşine küfür ettiği iddiasıyla üç öğrenciyi gözaltına aldırıldığı iddiasına ilişkin en az 3 habere Mardin 1. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

kadın gazetecilere yönelik hak ihlalleri iddialarına odaklanan bir rapor yayınladı ve yıl boyunca 168 kadın gazetecinin yargılandığını tespit etti.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

3 Ocak: Yargıtay'ın, Mayıs ayında milletvekili seçilen avukat ve hak savunucusu Can Atalay'ın davasında Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) kararına ikinci kez karşı çıkmasıyla Türk yargısı bir krizle karşı karşıya kaldı.

KÜRT AZINLIK

4 Ocak: İstanbul'da üniversite öğrencisi F.B.'nin Kürt ve Alevi kimliği nedeniyle ev arkadaşları tarafından darp edildiği iddia edildi.

CEZAEVİ KOŞULLARI

2 Ocak: Türkiye'nin kuzeyindeki Ordu cezaevinde kalan mahkumların aileleri, yeterli beslenememenin cezaevinde sağlık sorunlarının artmasına neden olduğunu söyledi.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

3 Ocak: Suriyeli mülteci Hasan Muhammed (28) Ankara Akyurt Geri Gönderme Merkezi'nde şüpheli bir şekilde hayatını kaybetti.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

4 Ocak: Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde mahpuslara sıcak su verilmediği, mahpuslara verilen içme suyunun kirli olduğu ve koğuş aramalarında mahpuslara ait kitaplara el konulduğu bildirildi.

4 Ocak: Ağrı Patnos L Tipi Cezaevi'nde bulunan hasta mahpus Mehmet Ali Uğur'a diyetine uygun yemek verilmedi.

KADIN HAKLARI

2 Ocak: Türkiye'de 2023 yılında en az 315 kadın erkekler tarafından öldürüldü, kadın cinayetleri hükümetin "kadın düşmanı politikaları" nedeniyle seçim döneminde arttı.

6 Ocak: Mezopotamya Kadın Gazeteciler Mezopotamya Kadın Gazeteciler Derneği (MKG), 2023 yılında Türkiye'de